

Josep Campeny Santamaria

L'ESCUPTOR JOSEP CAMPENY I SANTAMARIA (IGUALADA 1858 - BARCELONA 1922)

LÍDIA CATALÀ I BOVER

L'escultor Josep Campeny i Santamaria¹ és un dels representants més significatius dels artistes igualadins, que desenvolupà la seva activitat durant l'últim terç del segle XIX i començaments del segle XX. La seva figura i la seva obra, però, ha passat bastant desapercebuda en les publicacions sobre escultura de les últimes dècades. El poc interès que ha suscitat aquest artista entre els crítics i historiadors d'ençà de la seva mort contrasta amb el reconeixement i la fama de què va gaudir en el seu temps, i que podem constatar gràcies a les crítiques i fotografies publicades en revistes i diaris de l'època, les quals constitueixen una font inestimable per a l'estudi de l'art. Així mateix, l'any 1883, M. Ossorio cità per primera vegada un jove Campeny —que es trobava als inicis de la seva carrera— a *Galería biográfica de artistas españoles del S. XIX*, enumerant sis obres primerenques que havia exposat a la Sala Parés. Posteriorment fou Elias de Molins qui va fer la segona aportació al renom de l'artista l'any 1889 al *Diccionario biográfico y bibliográfico de artistas y escritores catalanes del S. XIX*, ampliant el nombre d'obres citades. En conseqüència, a partir d'aquest moment, el nom de Campeny i fins al 1912 aproximadament és citat assíduament a les publicacions de l'època.

1. El present article forma part de la recerca que estem elaborant per a la nostra tesi doctoral, dedicada monogràficament a la figura de Josep Campeny.

L'HOME

Fill d'una nissaga de torners i el segon de vuit germans, nasqué a la Rambla de St. Isidre d'Igualada el 6 d'agost de 1858² i un dia després fou batejat pel vicari Dr. Francisco Jolis a la parròquia de Santa Maria amb els noms de José Gabriel Francisco.³

Entorn de l'any 1862, la família Campeny-Santamaria s'instal·là a Barcelona —al barri del Raval, al carrer “*San Jerónimo, núm.16, primer pis*”. En tenim coneixement gràcies al certificat de baptisme del seu germà Miguel José Francisco,⁴ el qual el dia 14 de gener de 1862 en va rebre el sagrament a la catedral de Barcelona. El motiu que els portà a anar-se'n a viure a la ciutat ens és desconegut, ja que no apareixen com a torners al llibre de matrícules industrials de Barcelona de 1862.

De l'anàlisi dels documents, sabem que Josep Campeny presentà, el mes de maig de 1897, el document de *Responsabilidad de Quintas* a fi que constés al seu expedient personal de l'Escola de Gràcia. Aquesta llicència absoluta fou lliurada pel “*Jefe de Batalla de Reserva de Gracia núm.11*” amb data del 20 de maig de 1886.⁵

2. ACI: *Registro Civil de Nacidos*, núm. 8032.

3. AAB: *Certificat de Baptisme de Josep Campeny*. “Expediente personal relativo al empleado José Campeny. Clases pasivas, núm.1030”.

4. AAB: *Libro Nacidos* 1862, fol. 68, núm. 270.

5. AAB: Expediente personal relativo al empleado José Campeny. Clases pasivas, núm. 1031.

Contragué matrimoni amb Joana Arró, filla del registrador de la propietat de Vielha, a qui havia conegut durant l'Exposició Universal de Barcelona de 1888, el dia 7 de setembre de 1889. D'aquesta unió, que es dissoldrà cap a l'any 1910, nasqueren sis fills, dels quals només van sobreviure dues filles: Josefina i Rosa.

Per mitjà dels descendents de l'escultor i de les crítiques en publicacions de l'època, sabem que era un home de caràcter alegre i cordial. Francesc Giraldo, en un article del 1902 titulat *Gent notable de Catalunya*, diu textualment: “*Es catedrático; entusiasta de la Naturalesa, de son taller y de sa familia; es emprendedor, de carácter franch, de tracte simpático, cualitads que fan mes agradable al artista*”.⁶ Així mateix, Orduña Vigueira el considera un home extravertit i amb sentit de l'humor: “*...su carácter francote, afable y humorístico en extremo, atrae al momento y cautiva la amistad*”. En canvi, Feliu Elias no dóna una visió gaire captivadora de l'artista, ja que, segons ell, l'escultor té poca cultura i el considera “*quelcom barruer*”,⁸ opinió que perjudicà notablement la valoració de l'artista en els anys posteriors a la seva mort.

Josep Campeny i Santamaria morí al carrer Mozart de Barcelona el dia 21 de gener de 1922 —als 63 anys—, víctima d'una broncopneumònia. La notícia de la seva defunció es publicà en diferents diaris⁹ sense merèixer cap lloc destacat, la qual cosa s'explica, d'una banda, pel fet d'haver restat apartat de tota activitat artística en els últims anys de la seva vida, dedicant-se a la tasca docent, i de l'altra, per l'evident canvi de gust de l'època.

L'ARTISTA

6. F. Giraldo: “Gent notable de Catalunya”, a *Catalunya Artística*, 29 maig 1902, p. 335.

7. E. Orduña Vigueira: *Pequeñas monografías de arte*. Barcelona 1908, s.p.

8. Feliu Elias: *L'escultura catalana moderna*, vol. II. Barcelona: Editorial Barcino, 1928, p. 46.

9. *La Veu de Catalunya*, 22 gener 1922, p. 7; *Día Gráfico*, 22 enero 1922, p. 5; *Gaceta de Bellas Artes*, 1 febrero 1922, p. 15; *Eco d'Igualada*, 11 febrer 1922, p. 3.

Als setze anys, es matriculà a l'Escola de Belles Arts de la Llotja, on va seguir els seus estudis artístics de 1874-75 a 1877-78, cursant les assignatures de Dibuix Antic, Anatomia Pictòrica, Perspectiva, Teoria i Història de les Belles Arts, i Escultura, amb la qual va obtenir diverses mencions honorífiques.¹⁰ Durant aquest període compartí les aules de Llotja amb Enric Clarasó (1857-1942), Josep Gamot (1860-1890), Enric Monserdà (1850-1926), Josep Tamburini (1856-1932), Torcuato Tasso (1852-1935), Josep Llimona (1864-1934), Eliseu Meifrén (1859-1940), Dionís Baixeras (1862-1943) i Alexandre de Riquer (1856-1920), entre d'altres. En aquests mateixos anys també el trobem d'aprenent al taller que té al barceloní carrer d'Aragó l'escultor Joan Roig i Soler (1835-1918). Més endavant prosseguirà els seus estudis a París.

La primera referència documental de què disposem sobre la seva obra està vinculada a la seva participació en la convocatòria de la Pensió Fortuny d'Escultura,¹¹ l'any 1879. El jurat, després de valorar la seva representació del *Hijo Pródigo*, “*considerando las extremidades bien modeladas, pero la cabeza y el tronco poco felices*”, va decidir lliurar la nominació a Josep Llimona.

Pel que fa a les primeres notícies sobre l'exhibició de les seves obres, tenim coneixement que prengué part en moltes de les exposicions col·lectives que se celebraren a la Sala Parés en la dècada de 1880, presentant escultures en terracota com *Chien Loup* (1880), *Mefistófeles* (1881), *Guerrier Galo o Germànich* (1882), *Bust del Tenor Massini* (1883), entre d'altres.

La seva participació a l'Exposició Universal de

10. Reial Acadèmia de Belles Arts Sant Jordi: *Libro de matrícula. Enseñanza profesional de Dibujo, Pintura, Escultura y Grabado*, cursos 1869-70 i 1879-80.

11. AAB: *Expediente relativo a la Pensión Fortuny, 1879. Comisión 2ª, serie B, núm. 231*.

Barcelona de 1888 —amb la presentació de tres guixos titulats *Populus*, *Jugando al paso* i *Busto de Torera*, que meresqueren una gratificació de 4a. Classe— li suposà l'inici d'una carrera com a escultor prestigiós i la realització de nombrosos encàrrecs.

Així mateix, cal destacar la seva participació en diverses convocatòries de concursos d'escultura per a la realització d'obres públiques. El primer en què Josep Campeny prengué part i guanyà, fou el del *Monument al poeta Manuel de Cabanyes*, convocat a Vilanova i la Geltrú el dia 17 d'abril de 1889, pel qual rebé 7.500 ptes. També participà l'any 1893, amb menys fortuna, per al *Monument Legazpi y Urdaneta* destinat a Manila (Filipines), projecte que presentà en col·laboració amb l'arquitecte Ubaldo Iranzo. Tampoc no l'acompanyà la sort en la convocatòria de l'Ajuntament de Barcelona del 1897, per a la realització d'un monument dedicat al que havia estat alcalde de Barcelona D. Francisco de P. Rius i Taulet. Si bé dels dotze projectes presentats el guardonat fou el de l'escultor M. Fuxà i de l'arquitecte municipal Pere Falqués, la proposta de Campeny no passà despercebuda. Així ho confirma la crítica de *La Ilustración Artística* del dia 21 de juny de 1897, que el valorà amb aquests termes: “*El número 10, de los Sres. Campeny, escultor, y Fossas, arquitecto, es elegante en su conjunto y rico en bellisimos detalles escultóricos. En la parte arquitectonica resulta oportuna y original la idea de indicar en la base del monumento las lineas del Palacio de la Industria de la Exposición de 1888, y en la parte escultorica las diversas estatuas que en el proyecto figuran estan dispuestas con gran habilidad y revelan en su concepción y ejecución talento y la mano de un experto artista*”.

D'altra banda, el nostre artista participà entre Madrid i Barcelona en setze convocatòries de les Exposicions de Belles Arts, utilitzant-les com a plataforma per donar a conèixer la seva producció més personal, lluny dels encàrrecs particulars, sempre més condicionats pel gust o desig del comitent. Al marge dels molts condicionaments a què quedaven sotmesos els artistes pels “*requisitos impuestos*

por los reglamentos y las directrices del jurado”,¹² considerem la producció de Campeny vinculada a aquests certàmens com la més peculiar i imaginativa de la seva trajectòria artística. Segurament és en aquestes ocasions en què es podia manifestar amb una major llibertat creativa.

L'obra de Josep Campeny traspasà fronteres en la participació a exposicions Internacionals, com la *World's Columbian Exposition* celebrada a Chicago l'any 1893, on envià tres bustos de fang cuit titulats *Torera*, *Chula* i *Maja*. Possiblement fou a partir d'aquest certamen que rebé l'encàrrec d'un comitent nord-americà per realitzar l'obra *Bisonte atacado por perros*. Aquesta escultura representarà un punt d'inflexió dins la seva carrera artística, en deixar de banda les obres de gènere costumista que havia realitzat fins aleshores i enfrontar-se amb una composició agosarada d'animals en acció, de la qual destaquen la plasticitat del modelat i la percepció tàctil del pèl del bisó. Més endavant, també prengué part en l'Exposició celebrada a Atenes (1903)—on guanyà una medalla de 2a. Classe—, a més de la de Viena (1904) i Budapest (1907), en les quals obtingué sengles medalles d'or.

Per últim, volem destacar la seva participació a l'Exposició col·lectiva organitzada per l'Ateneu d'Igualada, el mes d'agost de 1907, en la qual també van col·laborar Ramon Casas, Santiago Rusiñol, J. M. Marqués i Tamburini, entre d'altres.¹³

Josep Campeny exercí la docència a l'Escola Municipal d'Arts i Oficis de la Vila de Gràcia¹⁴ des de l'any 1891 fins a la seva mort, el 21 de gener de 1922.¹⁵ Allí ocupà “[...] *la cátedra de dibujo figura*

12. C. Reyero: *Pintura y escultura en España 1800-1910*. Madrid: Manuales de Arte Cátedra, 1985, p. 142.

13. *La Publicidad*, 31 juliol 1907, p. 71.

14. L'Escola Municipal d'Arts i Oficis de la Vila de Gràcia va desaparèixer quan els pobles s'annexionaren a Barcelona l'any 1897, i seguidament se'n creà una de nova anomenada Escola d'Arts de la barriada de Gràcia, o bé del districte 8è.

y paisaje; copia del yeso en figura; copia del yeso en adorno; Modelado, vaciado y talla [...]”¹⁶

Segons es desprèn dels documents conser-vats, Campeny és un home que es preocupà per l'ensenyament de l'escultura, i el fet d'ocupar la plaça de secretari de escola des de 1897 fins a l'any 1908 —en que presentà la seva dimissió—, demostra que hi va prendre part activa, assumint la feina que comportava i el temps que li resta-va per a la realització de la seva pròpia producció escultòrica.

És interessant destacar que el sou que rebé per la seva feina de professor de la citada escola era de 1.500 ptes anuals. Cal afegir que, en el transcurs dels gairebé trenta anys que exercí com a profes-sor, només va rebre dos augments de sou “[...] a razón de la 8ª parte de su haber anual de 1.500 pts en clase de Profesor de artes [...]”¹⁷. Així mateix, suposem que Josep Campeny no visqué només d'aquests ingressos, tenint en compte l'alt nivell de vida que portava. Segons Orduña Viguera, el mateix escultor afirmava que el tipus d'obra que realment li proporcionava mitjans per viure era la destinada als cementiris “[...] Si no fuera por el cementerio no viviria [...]”¹⁷

Com a escultor de prestigi, la revista *La Ilustración Artística* li dedicà, el 16 de maig de 1892, dues pàgines senceres, una amb la il·lustració de les seves obres i una altra amb dos dibuixos del seu taller, un de l'espai on treballava i l'altre del saló on exposava les seves obres.

A causa de la manca d'un arxiu personal de l'artista, ara com ara és difícil confeccionar de manera exhaustiva la seva relació amb associa-cions, companys, col·laboradors i clients. Això no

obstant, sabem que el dia 30 de gener de 1893 fou admès com a soci de l'Ateneu Barcelonès,¹⁸ i que participà a l'Exposició de l'Ateneu durant el mes de maig amb les obres *El Preferido*, *L'Hirondelle*, *Boceto* i un bust en marbre titulat *Maja*. Pel que fa als companys, cultivà l'amistat amb l'escultor Eusebi Arnau (1863-1933), ja que els dos artistes van participar en el *Monument d'Alfons XII* a Madrid, realitzant dues escultures d'un lleó cadascú. Com a testimoni d'aquesta amistat ens resta una fotografia d'un dels lleons, que es conserva a l'Arxiu Arnau, amb la següent dedicatòria manuscrita: “*Recort a mont amich / el inspirat escultor Eusebi Arnau Mascort / Josep Campeny / Barcelona 11 octubre 1905*”¹⁹. Així mateix, col·laborà amb arquitectes en la realització de les escultures funeràries destinades al cementiri de Montjuïc, entre els quals destaquem Leandro Albareda, Antoni Rovira Rabassa i Juli Fossas, entre d'altres. D'altra banda, entre els clients més des-tacats podem citar el Marquès de Marianao, el qual encarregà a Campeny diverses peces. Pel que fa als seus deixebles, de moment només podem fer referència a Claudi Mimó, esmentat en aquest sentit per Feliu Elias.

A partir de 1912, aproximadament, la seva producció escultòrica decreix a causa, principal-ment, de la seva dedicació a la tasca docent.

L'OBRA

Josep Campeny i Santamaria forma part dels escultors d'entre dos segles, de difícil classifica-ció, atès que, com diu Fontbona “*conviu en el 1902 les seves escultures anecdotistes d'arrel vuitcentista habituals amb bust Art Nouveau*”²⁰ és a dir, que

15. Feliu Elias escriu, erròniament, que “*En 1911 fou nome-nat professor d'escultura de Llotja*”. *Op cit.* 1928, II, p. 46.

16. AAB: *Expediente relativo al empleado D. José Campeny. Clases pasivas, núm. 1030*.

17. E. Orduña Viguera: *Pequeñas monografías de arte*. Barcelona, 1908, s.p.

18. Arxiu Ateneu Barcelonès: Llibre d'Actes, 34/153 bis (30 gener).

19. I. Marín: *Eusebi Arnau Mascort (1863-1933)*, tesi doctoral inèdita. Universitat de Barcelona 1994, p.109-110.

la seva obra s'emmarca dins dos corrents.

Fou un artista molt actiu en la seva època, segons es desprèn del nombre de peces que hem catalogat, la major part d'elles a partir de les il·lustracions publicades a revistes de l'època, ja que moltes d'aquestes escultures han estat destruïdes o són avui il·localitzables.

Campany va practicar la més variada temàtica: retrats, escenes de gènere, obres mitològiques, al·legòriques, religioses, de caràcter fúnebre, així com representacions animalistes, i es convertí en un artista versàtil que s'adaptà a tot tipus de reptes. Inquiet i constant en el seu treball, rebé un gran nombre d'encàrrecs, sobretot funeraris —la major part al cementiri de Montjuïc—, i que denoten el culte a la mort en el nou-cents. Així mateix, realitzà alguna obra pública i, tal com hem esmentat anteriorment, destacà com a escultor animalista, temàtica molt utilitzada a França i que també realitzà a Catalunya Agapit Vallmitjana, on apreciem la moda pels països llunyans. Les representacions animalístiques que més freqüentment figuren dins la seva producció són els felins —principalment el tigre—, seguit del lleó, els gossos, l'àguila, el cocodril i l'ós.

Respecte a les seves composicions, aquestes evolucionen tornant-se cada vegada més complexes, amb més ritme i contextualitzant l'escena en un terreny irregular.

Igualment, hem de ressaltar la qualitat del modelat, que podem observar en la delicadesa i expressió dels rostres, o en el treball de les textures, del pèl, la pell o les plomes dels animals, la roba, la blonda, etc.

De la seva nombrosa producció destaquem en primer lloc una de les seves obres primerenques, *Prometeu encadenat* (1879), que actualment es troba en bronze a la plaça de Sant Miquel d'Igualada, la qual fou adquirida per Domènec Morera i cedida a l'Ateneu.²¹ Aquesta escultura

fa referència a Prometeu, el personatge mitològic que fou encadenat per ordre de Zeus al cim d'una muntanya, i a qui enviava cada dia la seva àguila dia perquè picotegés el fetge del presoner, el qual fetge es tornava a regenerar.

D'entre altres peces volem ressenyar *Dos muchachos callejeros saltando el uno sobre el otro*, també coneguda amb els títols *Jugando al paso*, o *Salta Cabrillas*, amb la qual participà per primera vegada en l'*Exposición General de Bellas Artes de Madrid* de 1881, i que tornarà a presentar a l'Exposició Universal de Barcelona de 1888. Hi reflecteix els costums populars tot representant dos nens que juguen a saltar l'un damunt de l'altre. De composició original, vol expressar l'espontaneïtat del joc. Sobresurt també la minuciositat amb què han estat realitzats els plecs de les camises, les quals donen la sensació d'estar arrugades i gastades per l'ús.

Com a testimoni de l'interès que sempre ha mostrat la ciutat d'Igualada envers aquest artista, reproduïm l'article que *La Colmena d'Igualada* va publicar del dia 9 de gener de 1881 i que reproduïx la crítica que es publicà al diari *El Diluvio* fent referència a aquesta obra: "*Como esculturas de fantasia hay una del Sr. Campeny, que representa á dos niños jugando a saltarse uno á otro, por encima del cuerpo doblado, juego común a Cataluña é Italia. La idea del artista es nueva, feliz y muy escultural. No puede darse un juguete más original, sencillo, atrevido y apropiado al arte del autor. Solo hallar la idea ya es un mérito, porque revela a un artista que observa é imagina. No hemos podido juzgar de la ejecución, por estar colocada la obra en un sitio donde no podia verse bien. Nos ha parecido que se resentia demasiado de estar hecha de memoria, ó al menos de no expresar con franqueza los tipos de muchachos que estan jugando*".

Pel que fa a les obres funeràries, volem des-

20. F. Fontbona: *Del Modernisme al Noucentisme, 1888-1917*. Barcelona: Edicions 62, vol. VII, 1985, p. 74.

21. M. A. Bisbal i M. T. Miret: *Diccionari biogràfic d'igualadins*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, 1986, p. 44.

tacar *Panteó de Pere Llibre* (1888), *Panteó de la família Albareda* (1889), *Panteó de la família d'Eduardo Puig i Valls* (1890), *Panteó dedicat a D. Juan Forgas Bayo* (1891), *Panteó de Fco. Masriera Manovens* (1897), *Panteó de la Família de Antonio Bastinos* (1899), *Sepultura d'Aurèlia Joseph* (1901), *Sepultura de Ramon Blanco de Erenas* (1908) i *Panteó de Marcos Rocamora Laporta* (1909) al cementiri de Montjuïc.

De les escultures públiques sobresurten a Vivero (Lugo) la dedicada a *Nicomedes Pastor Díaz* (1890). I, entre els temes anecdòtics o bustos, *Amor de Carnaval*, *Incroyable Moderna*, *Tipo madrileño con pandereta* o *Carmen*, de les quals va fer donació l'artista al Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú.

Daina atacada per una àguila (1894), en la qual l'artista ens mostra l'ocell de rapinya amb les ales obertes atacant un cérvol, fou presentada en guix, i premiada amb un diploma, a la *Segunda Exposición General de Bellas Artes* celebrada a Barcelona l'any 1894. Actualment es troba en la seva versió en bronze al Museu d'Igualada, procedent del fons del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Representativa de les realitzacions animalistes que tant de prestigi donaren a Campeny, segueix la línia d'artistes francesos com Bayre o Fremiet.

Dins la temàtica mitològica volem ressenyar també *Hèrcules*, altrament coneguda amb els títols *Cos a cos* o *Un cazador primitivo*, que avui dia podem contemplar en la seva versió en bronze a la plaça del Pilar d'Igualada, i que va participar en guix a l'*Exposición Nacional de Bellas Artes* de Madrid de 1895 i a la *Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas* de Barcelona de 1896. La representació de la lluita d'un home i una àguila fa referència a la figura mitològica d'Hèrcules. Aquest personatge matà l'àguila que turmentava el captiu Prometeu —el qual fou castigat per donar el foc als homes—, i el va alliberar de les seves cadenes. A canvi d'aquest favor, es deia que Prometeu va revelar a Hèrcules la manera d'aconseguir les

pomes de les Hespèrides. Hèrcules prem fort amb les seves mans el coll de l'àguila mentre aquesta, amb les ales obertes, li clava les seves urpes al braç. Destaquem els coneixements anatòmics de l'artista i la solució equilibrada de la composició.

Una altra escultura a destacar és *¡A Muerte! Indio luchando contra un tigre*, amb la qual obtingué una medalla de 2a. classe a l'*Exposición General de Bellas Artes* celebrada a Madrid l'any 1899. Aquesta obra fou adquirida per Reial Ordre el dia 28 de juny de 1899 per 2.500 ptes i amb destinació al desaparegut *Museo Nacional de Arte Moderno*, que la va dipositar a l'ajuntament de la Corunya per Reial Ordre el 2 de novembre de 1915. Malgrat això, actualment resta desapareguda.

Dins el vessant religiós ressaltem *L'Oració de Jesús a l'Hort de Jetsemani*, corresponent al primer misteri de dolor del Rosari Monumental de Montserrat. La imatge de Jesús orant fou encarregada per les Teresianes i beneïda el 24 de juny de 1897. Posteriorment, l'any 1900, s'hi afegí l'escultura de l'àngel.

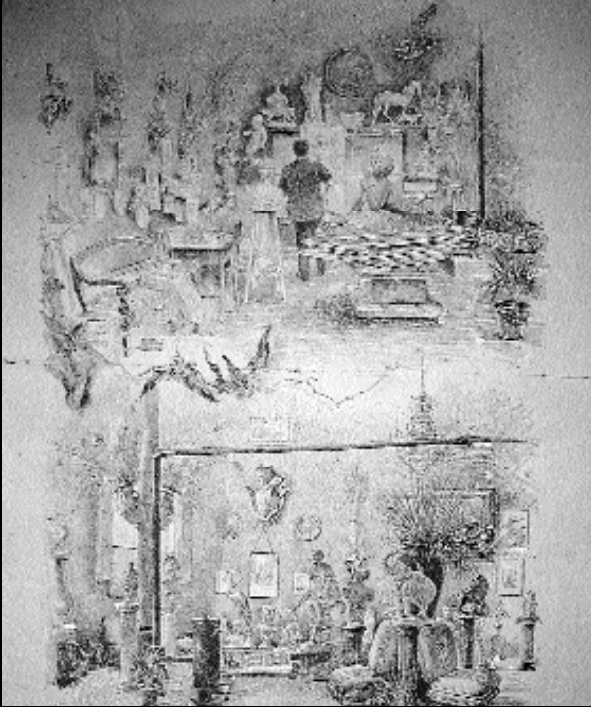
Entre les últimes obres realitzades de Campeny cal citar *Monument als Herois del Bruch* —desapareguda des del 1936—, que fou inaugurada el dia 11 de juny de 1911 a la muntanya de Montserrat i costejada pels sometents armats de Catalunya.

També participà en la realització d'un dels lleons del *Monument a Alfons XII* a Madrid, i en les fonts artístiques de Barcelona encarregades per iniciativa municipal el dia 18 de desembre de 1911, *La font del trinxà* (Ronda Universitat/ Pelai), *La font de la Granota* (Còrsega/ Diagonal), i *El noi dels càntirs* (plaça Urquinaona).

Per concloure, cal dir que la producció escultòrica de Josep Campeny i Santamaria és el resultat del treball i recerca personal de l'artista al llarg de la seva vida, però també el reflex del panorama artístic català de l'època en què va viure.

APÈNDIX: REPERTORI DE L'OBRA COMPLETA²²

Núm.1 El hijo pródigo, 1879

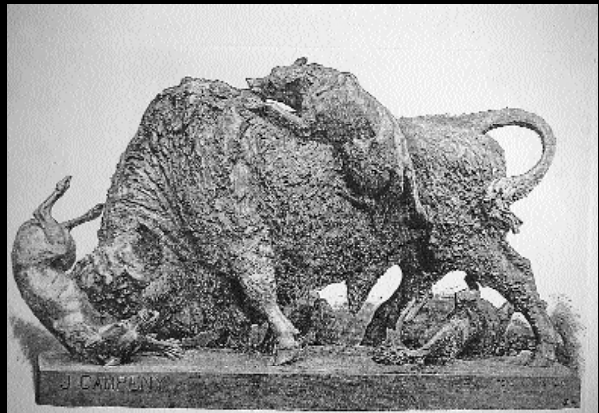

La Il·lustració artística, 16 maig de 1892

Dos vailets del carrer saltant l'un sobre l'altre, 1881

Daina atacada per una àguila, 1894

Bisó atacat per llops, 1894

- Núm.2 Prometeo, 1879
 Núm.3 Grup d'un cérvol i un gos, 1880
 Núm.4 Gos (Chien loup), 1880
 Núm.5 Mefistófeles, 1881
 Núm.6 Pópulo pro pàtria, 1881
 Núm.7 Dos muchachos callejeros saltando el uno sobre el otro, 1881
 Núm.8 Guerrero o Galo germànich, 1882
 Núm.9 Chula o torera, 1882
 Núm.10 Músic ambulat, ca. 1883
 Núm.11 Busto tenor Massini, 1883
 Núm.12 Retrat de Lleó Fontova, ca. 1883
 Núm.13 Panteó de Pere Llibre, 1888
 Núm.14 Bust de Torera, 1888
 Núm.15 Bust de Chula, 1888
 Núm.16 Bust Maja, 1888
 Núm.17 St. Miquel, ca. 1889
 Núm.18 L'àngel consolador, ca. 1889
 Núm.19 Recuerdo, ca. 1889
 Núm.20 Misèria, ca. 1889
 Núm.21 Minerva sujetando al genio, ca. 1889
 Núm.22 Al·legoria del Inmortal Cervantes, ca. 1889
 Núm.23 Panteó de la Família Albareda, 1889
 Núm.24 Panteó d'Adela Labros viuda de Boada, 1889
 Núm.25 Panteó de la Família Roura, 1889
 Núm.26 Panteó de la Família Gallissà i Botet, 1889
 Núm.27 Panteó de la Família d'Antonio Bastinos, 1899
 Núm.28 Panteó de la Família d'Eduardo Puig i Valls, 1890
 Núm.29 Bust D. Federico Soler, 1890
 Núm.30 El Escàndalo, 1890
 Núm.31 Incroyable Moderna / Tipo Parisièn, 1890
 Núm.32 Tipo madrileño con pandereta, ca. 1890
 Núm.33 Tipus andalusí, ca. 1890
 Núm.34 Amor de Carnaval, Pierrot y Arlequín, ca. 1890
 Núm.35 El Vals, 1890
 Núm.36 Colombina, 1890
 Núm.37 Bust de Juan Topete, 1890
 Núm.38 Manuel de Cabanyes, 1890
 Núm.39 Nicomedes Pastor Díaz, 1890
 Núm.40 La Formiga, 1891
 Núm.41 ¡Última Hora!, Vendedor de periodicos, ca. 1891
 Núm.42 Carmen, 1891 (bust en terracota)
 Núm.43 Víctor Balaguer, ca. 1891
 Núm.44 Panteó a D. Juan Forgas Bayo, 1891
 Núm.45 ¡Desertor!, ca. 1892
 Núm.46 Coqueteria, ca. 1892
 Núm.47 La muerte precipitando a la juventud, ca. 1892
 Núm.48 Un postulante, ca. 1892
 Núm.49 Pan y toros, ca. 1892
 Núm.50 Panteó de la Família Andreu i Grau, 1892
 Núm.51 Baccilus Virgula, ca. 1892
 Núm.52 Lluyta de raças, ca. 1893
 Núm.53 Projecte de monument a Legazpi i Urdaneta, a Manila, ca. 1893.
 Núm.54 El Sacamuelas, ca. 1893
 Núm.55 El Preferido, 1893
 Núm.56 L'Hirondelle, 1893
 Núm.57 Retrat del Ilustre Marqués de Grimaldo, 1894
 Núm.58 El Dios Pan, 1894
 Núm.59 Daina atacada per una àguila, 1894
 Núm.60 Bisonte atacado por lobos, 1894
 Núm.61 Lucha por la existencia / Lobo atacado por perros, 1894
 Núm.62 Sátiro, ca. 1894
 Núm.63 Santa Faç, ca. 1894
 Núm.64 Cuerpo a Cuerpo, Hércules, 1895
 Núm.65 Edad de piedra, 1896
 Núm.66 Projecte monument a Rius i Taulet, ca. 1897
 Núm.67 Panteó de Fco. Masriera Manovens, 1897
 Núm.68 Fascinación, 1897
 Núm.69 Barcelona, 1898
 Núm.70 ¡A Muerte! Indio luchando contra un tigre, 1899
 Núm.71 Panteó de la Família d'Antonio Bastinos, 1899
 Núm.72 Primer misteri de dolor, L'Oració de Jesús a l'hort de Jetsemani, 1900
 Núm.73 Sepultura menor d'Aurèlia Joseph, 1901
 Núm.74 Epílogo, 1901
 Núm.75 Bust de Verdaguer, 1901
 Núm.76 Rellotje, ca. 1902
 Núm.77 Gerros decoratius, 1902
 Núm.78 Crisantemas y semprevivas, 1902
 Núm.79 Panteó Baltasar Fortuño-Emilia Ríos, 1902
 Núm.80 Escultura funeraria sense títol, ca. 1902
 Núm.81 Panteó Cosme Batlle, a Mataró ca. 1902
 Núm.82 Infancia de Aquiles, 1904
 Núm.83 Escultura funerària d'un àngel amb una palmeta a la mà, ca. 1905
 Núm.84 In Extremis, 1906
 Núm.85 Carmen, ca. 1908 (bust en marbre)
 Núm.86 Sepultura de Ramon Blanco de Erenas, 1908
 Núm.87 Reciarío, 1908
 Núm.88 Los predestinados, ca. 1908
 Núm.89 Lucha de un tigre con un cocodrilo, 1908 / A Orillas del Ganges
 Núm.90 Panteó família Rocamora Laporta, 1909
 Núm.91 Corona del Cos d'Artilleria als Herois defensors de Tarragona, 1911
 Núm.92 Monument als Herois del Bruch (escultures en bronze), 1911

22. Aquestes són les obres que hem pogut localitzar o bé tenir-ne notícia bibliogràfica fins al moment. Actualment estem en curs d'analitzar-les i documentar-les

Prometeu

- Núm.93 Dr. D. José Maria Planas y Casals, 1912
- Núm.94 Monument a Alfons XII, 1902-1922
- Núm.95 Font del nen de la granota, 1912
- Núm.96 Font del Trinxa, 1912
- Núm.97 Noi dels càntirs, 1912
- Núm.98 Projecte fonts artístiques, 1913
- Núm.99 José Monrás (Palau de Justícia),
- Núm.100 Monument funerari
- Núm.101 Lo mejor de la feria
- Núm.102 Busto del fotógrafo Esplugas
- Núm.103 Crist lligat a la columna, per a la processó de Tarragona.
- Núm.104 Sereno despertant-se
- Núm.105 Panteó Monumental d'Amador Garcia Hellín (Albacete)
- Núm.106 Monument al General Lasarte (Iquique, Xile)
- Núm.107 Cargol gegant i dona
- Núm.108 La Cucanya
- Núm.109 Vercigentòrix
- Núm.110 Nostre pervindre
- Núm.111 Granotes
- Núm.112 Ginetes

Hèrcules, 1895

LÍDIA CATALÀ I BOVER (Barcelona, 1966) és llicenciada en Història de l'Art i en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. Actualment és professora d'Història de l'Art de l'E.A.A.O.A. *Llotja*.